

eski Osmanlı Türkçesi, Çekçe - Slovakça ile Türkçe arasındaki münasebetler, Türkçe'den bu dillere geçen kelimeler ve Osmanlı hâkimiyeti döneminde Slovakya'daki Osmanlı idaresinde kullanılan Slovakça isimler hakkındadır. Ayrıca Türk edebiyatı tarihi üzerine dersler veren ve Çek-Slovak folklorundaki Türk tesirlerine dair bir çalışma yapan Blaškovics'in en büyük arzusu geniş halk kitlelerini Türk kültüründen haberdar etmektir. Bu amaçla yazdığı çeşitli makalelerin yanında Türk edebiyatından tercümeler de yaptı. Modern Türk şair ve romancılarından başka Tercüman Mahmud'un *Târîh-i Üngürus* adlı Macar tarihini çevirdi (*A Magyarok története*, Budapest 1982). Türk Dil Kurumu'nun fahri üyesi olan (1957) Blaškovics'e Türkiye Cumhuriyeti hükümeti tarafından da ilmi ve kültürel çalışmalarından dolayı 1975'te şeref beğeri verilmiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

V. Kopčan, "Zum siebzing Geburtstag von Jozef Blaškovics", *AAS Brat*, XVI (1980), s. 9-18; a.mlf., *Ar.O*, LIII (1985), s. 365-368.

V. KOPČAN

BLOCHET,
Gabriel-Joseph Edgard
(1870-1937)

Fransız şarkiyatçısı.

12 Aralık 1870'te Bourges'te doğdu. İyi bir öğrenim gördü. Ecole des Langues Orientales'de Arapça, Farsça, Türkçe ve Hintçe öğrendi. Daha sonra Ecole Pratique des Hautes Etudes'ü bitirdi. 1895'te Bibliothèque Nationale'in yazmalar bölümünde göreve başladı. Bütün meslekî hayatı önemli kataloglar hazırladığı bu kütüphanede geçti. 1928'de Légion d'Honneur nişanı aldı. 1929'da müdür yardımcısı oldu. 1935'te emekliye ayrıldı ve 5 Eylül 1937'de Paris'te öldü.

Fransa'da XX. yüzyılın başında yetişen değerli şarkiyatçılar nesli içinde müstesna bir yere sahip olan Blochet'nin akademik kariyerde değil kütüphanecilik kolunda ilerlediği görülmektedir. Kıymetli notları ile pek çok Doğu eserini zenginleştiren tanınmış araştırmacı Charles Scheffer'in evrakı üzerinde çalıştı ve onun İran kültürüne ait yazmalarının katologunu henüz otuz yaşında iken yaptı (*Catalogue des manuscrits persans de la Collection Scheffer*, Paris 1900). *Revue de l'Orient Chretien* adlı dergide vesika neşretti ve Türk âlemine dair bazı ori-

jinal makaleler de kaleme aldıktan sonra katalog çalışmalarını hızlandırdı. Bibliothèque Nationale'de bulunan Doğu yazmaları kataloglarının hazırlanmasında büyük emeği geçti ve Türkçe yazmalar katalogu (*Catalogue des manuscrits turcs*) 1932-1933 yıllarında iki cilt halinde yayımlandı. İlim dünyasında olağan üstü bir etki yapan bu katalog sayesinde Türk tarih, iktisat, kültür, edebiyat ve felsefesine ait ana kaynaklar ortaya çıktı ve bu alandaki yayınlar hız kazandı. Arap yazmaları 1925'te (*Catalogue des manuscrits arabes provenant des nouvelles acquisitions [1884-1924]*), İran yazmaları ise (*Catalogue de manuscrits persans*) dört cilt halinde 1905-1934 yılları arasında neşredildi. İlmî yönleri ağır basan bu düzenlemelerden başka özellikle sanat tarihçilerinin faydalandıkları minyatürlü yazmaların ilk düzenlemelerinden birini de Blochet başarmıştır (*Les enluminures des manuscrits orientaux Turcs, Arabes, Persans*, Paris 1926; *Les Peintures des manuscrits orientaux de la Bibliothèque Nationale*, Paris 1914-20).

Ana kaynaklara da inmeyi aynı başarı ile sürdüren Blochet Reşidüddin'in *Câmi'u't-tevârîh*'inin birinci cildinin ikinci cüzünü dipnot ve açıklamalarla neşretti (Leiden 1329/1911); ayrıca Reşidüddin ile *Câmi'u't-tevârîh*'e ve Moğol tarihiyle kaynaklarına dair *Introduction à l'Histoire des Mongols de Râchideddin*'i (Leyde-Londres 1910) yazdı. Makrizî'nin *Kitâbü's-Sülûk fi ma'rifeti düveli'l-mülûk*'ünün tarihi ve coğrafi notlarla Fransızca'ya tercüme etti (*Histoire de l'Egypte de Makrizi*, Paris 1908). İbnü'l-Adîm'in *Zübdetü'l-haleb*'inin bazı bölümlerini de çeviren Blochet (*L'Histoire d'Alep de Kamâladdin*, *Revue de l'Orient latin*, Paris 1896, s. 509-565; [1897], s. 146-235; [1898], s. 37-107; [1899], s. 1-49), Mu'faddal b. Ebû'l-Fezâil'in *en-Nehcû's-sedîd ve'd-dürri'l-Ferîd fî mâ ba' de Târîhi İbnî'l-Âmîd* adlı eserini Fransızca tercümesiyle birlikte neşretti (*Histoire de Sultans Mamlouks*, *Patrologia Orientalis*, XII [1919], s. 345-550; XIV [1920], s. 375-672; XX [1929], s. 1-270).

Blochet, İtalyan şairi Dante Alighieri'nin, *İlâhî Komedya* (*La Divina Commedia*) adlı eserinde geniş ölçüde İslâm felsefesinden faydalandığını ortaya koyduysa da (*Sources musulmans de la Divine Comédie*, Paris 1901) bu çalışması pek rağbet görmedi; bununla beraber fikirleri, bu konuda yazdığı eserle yankılar uyandıran Asin Palacios üzerinde tesir bıraktı.

BİBLİYOGRAFYA :

Necib el-Akiki, *el-Müsteşrikün*, Beyrut 1984, I, 244-245; Abdülkerim Cerbezdar, *Ma'âlât-ı 'Allâme Kazvinî*, Tahran 1983, II, 440-451; Rıza Nur, "Edgard Blochet", *Revue de Turcologie*, III/2, Alexandrie 1938, s. 320-324; A. Berthier, "Ancient fond de manuscrits turcs de Bibliothèque Nationale de Paris", *Bulletin de la Bibliothèque Nationale*, sy. 2 (1981), s. 78-95 (tercümesi: R. Yınanç, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, XIV/25 [1981-82], s. 365-379); Francis Richard, "Blochet", *Elr*, IV, 313-314.

MAHMUT H. ŞAKIROĞLU

BLUNT, Wilfrid Scawen

(1840-1922)

Büyük Britanya İmparatorluğu'na karşı
müslüman sömürgelerin kurtuluş
hareketlerini destekleyen
İngiliz siyaset adamı ve şair.

İngiltere'nin Sussex bölgesinde doğdu. 1842'de babasını, 1853'te annesini kaybetti. 1857'de teyzesi onu memuriyet imtihanlarına hazırlanması için Londra'ya götürdü. 1858'de Fransızca'sını ilerletmesi için devlet tarafından Fransa'ya gönderildi. Dönüşünde diplomatik servis imtihanlarını kazandı ve atase olarak tayini yapıldı. Bir buçuk yıl Atina'da kaldı; hastalanınca Frankfurt'a tayin edildi. Yeni görevine giderken İstanbul'a uğradı ve burada birkaç hafta kalarak Doğu ile ilk temasını kurmuş oldu. Bundan sonra görevi dolayısıyla 1869 yılına kadar Madrid, Paris, Buenos Aires ve Bern'de diplomat olarak bulundu. 1869'un sonlarında ünlü şair Lord Byron'un torunu Lady Anne Noel ile evlendi; iki ay sonra da memurluktan istifa etti. Karısıyla çıktığı Doğu Akdeniz ve Anadolu seyahati sırasında İstanbul'da iken zatürreye yakalandı ve burada bir süre tedavi gördü. Bu arada *Songs and Sonnets by Proteus* adlı şiir kitabı yayımlandı (London 1875). Bu tarihten sonraki on dört yılını siyasî çalışmalarla ve bu

Wilfrid
Scawen
Blunt